

Verslag bespreking DNA, BCW, ViZ met ministerie van Justitie en Veiligheid 1 december 2025
Aanwezig ministerie: directeur, afdelingshoofd, ambtenaar, externe.
DNA, BCW en ViZ (n).

1. Externe medewerker legt uit dat ze is gevraagd door het ministerie om als adviseur in het project van de afhandeling van het rapport van CDW mee te werken. Daarbij zijn er meerdere doelen:
 - Ze werkt mee met de mensen die aan de slag gaan met de aanbevelingen van het rapport van CDW
 - Ze is aanwezig bij de reflectiegesprekken die de organisaties houden die betrokken waren bij afstand en adoptie, en ook bij de gesprekken die mensen van het ministerie hierover hebben

Inmiddels sprak de externe medewerker mensen die reageerden na de oproep van het ministerie. Ze is blij DNA en ViZ te ontmoeten. Ze draait als onafhankelijke adviseur al een tijdje mee in de processen.

Ambtenaar vult aan dat de externe medewerker als onafhankelijk procesbegeleider is ingehuurd. Ze is niet als mediator ingehuurd. Ze heeft ervaring want was lid van de commissie schadefonds geweldsmisdrijven. Externe medewerker: daar heeft ze gezien wat goed ging en wat niet. Ze wil een bijdrage leveren om alles goed te laten gaan. Ze zit tussen de partijen en dat is haar 'op het lijf geschreven'.

2. Afdelingshoofd informeert naar de aanwezigheid van BCW. BCW legt uit dat BCW vanaf 2019 betrokken is op het dossier afstandsmoeders. Ze vertegenwoordigden een afstandsmoeder en traden op voor het collectief van afstandsmoeders. Het contact met DNA dateert uit die tijd. BCW is vooral betrokken bij de moeders en waren ook op hun bijeenkomsten. BCW is hier voor het juridische traject. Excuses en herstel valt onder rechtvaardigheid.
3. BCW trapt af en licht de notitie met bouwstenen toe die alleen over excuses gaat. Herstelmaatregelen volgen daarna. In het gesprek met de staatssecretaris kwamen de excuses op tafel. Met dit stuk geven DNA en ViZ woorden daarvoor aan. De inhoud daarvan komt van de achterban. BCW benadrukt dat het om woorden van excuses gaat. Ze vertelt hoe dit in het buitenland is gegaan.
4. De directeur zegt dat de staatssecretaris niet heeft gezegd dat er excuses zouden komen. Er zijn reflectiebijeenkomsten met betrokken organisaties. Waar dat uiteindelijk toe zal leiden is nu nog niet met zekerheid te zeggen. Men werkt toe naar wat de staatssecretaris beoogt.
5. ViZ voert hierop aan dat in het gesprek de staatssecretaris zeker wel heeft gezegd dat er excuses moeten komen wat hem betreft. Dat hebben de aanwezigen van DNA, BCW en ViZ alle 4 goed gehoord. ViZ werkt niet mee aan deze gesprekken met het ministerie als niet *vooraf* duidelijk is dat het om excuses gaat. Anders lopen we het risico dat we maanden met elkaar in gesprek waren en besloten wordt tot erkenning

zonder excuses waarbij wij worden bedankt voor de inbreng. Ook DNA voegt toe dat alleen over excuses gesproken kan worden. BCW bevestigt dit en ziet geen andere optie dan excuses in dit dossier en vindt dat 'volstrekt helder'. Directeur belooft dat bij het volgende gesprek in dezelfde samenstelling vooraf uitsluitel gegeven zal worden of de staatssecretaris de excuses aan zal bieden.

6. We gaan door de notitie met bouwstenen heen. Bij elk punt lichten DNA en ViZ toe waarom ze er staan, waarvoor ze belangrijk zijn. De twee punten waar de discussie meerdere keren op terugkomt:
 - a. De regering moet excuses aanbieden voor het eigen aandeel in de oorzaken van het leed dat afstandsmoeders en afgestanen is aangedaan en niet vervallen in algemeenheden. In de bouwstenen is dat nauwkeurig omschreven.
 - b. De ellende van afstandsmoeders en afgestanen begon in de 2^e kamer met adoptiewet in 1956. Het moet duidelijk zijn dat die de bron van alle kwaad voor de getroffen is en dat de andere organisaties die wet uitvoerden. Daarom is een excuus in het gebouw van de 2^e kamer zo belangrijk.
7. Afdelingshoofd vraagt nog hoe de aanwezigen zien dat excuses zich verhouden tot moeders die hebben aangegeven niet gedwongen te zijn geweest tot afstand ter adoptie. DNA merkt op dat dit niet afdoet aan de ervaringen van anderen voor wie excuses wel van belang zijn en dat de moeders die zich niet gedwongen hebben gevoeld ervoor kunnen kiezen de excuses al dan niet voor zichzelf aan te nemen.
8. Directeur noemde dat er pas na de reflectiebijeenkomsten van organisaties die te maken hadden met afstand en adoptie en de uitkomsten hiervan woorden hebben voor de excuses. DNA noemde de Fiom reflectie op de website van Fiom waarbij woorden gekozen zijn die niet passen bij excuses die recht doen aan de moeders en afgestanen.
9. De volgende bespreking is in januari. Direct een afspraak maken lukt niet want het reces komt eraan. Achteraf kun je zeggen dat in de maanden november en december niet 2 maar 1 keer is overlegd. Nu de bijeenkomst in januari naar achter is gedrukt kan het van 1 keer per maand naar 1 keer per kwartaal worden. De datum van 1 april komt zo wel onder druk. Op de vraag van ViZ of in de volgende bespreking dan de uitgeschreven excuses besproken kunnen worden, is het antwoord negatief.
10. Directeur neemt afscheid want wordt per 1 januari 2026 hoofdinspecteur van de inspectie van JenV.<<

Verslag bespreking DNA, BCW, ViZ met ministerie van Justitie en Veiligheid 1 december 2025
Aanwezig ministerie: Externe medewerker, Ambtenaar, Ondersteunende ambtenaar
DNA, ViZ.

1. Ondersteunende ambtenaar stelt zich voor. Ze is beleidsondersteuner en werkte hiervoor op jeugdbeleid in de gemeente Den Haag.
2. Doel van dit gesprek is een aantal onderwerpen met DNA en ViZ te bespreken die voortkomen uit het rapport van CDW.
3. Verhalen vastleggen. DNA is gestart met het opnemen van getuigenissen van afstandsmoeders op beeld en/of geluid. De opnamen worden in het archief van Atria bewaard en zijn beschikbaar voor de wetenschap. ViZ heeft een reeks van 32 interviews gemaakt met afgestanen, afstandsmoeders en andere betrokkenen die online staan.
4. Is het nodig dat er een standbeeld komt? Een gedenkplek? DNA overlegt nog met de achterban.
5. De brief van je moeder wordt door het Nationaal Archief indien die aanwezig is gemeld als het dossier op wordt gevraagd. De vraag is nu waar die bewaard moet worden. Fiom is op dit moment de enige die zich meldt en geschikt lijkt. DNA wil daarover nadenken. ViZ vindt dat de dossiers van Fiom naar het Nationaal Archief zouden moeten dus is het geen gek idee om die brieven tijdelijk bij Fiom op te slaan. Dan komen ze met een omweg toch nog in het NA.
6. In januari komt er wetgeving over het wetsvoorstel voor naamsverandering ter consultatie. Wij worden geïnformeerd en uitgenodigd voor de consultatie.
7. Justitie is verbaasd dat Fiom een grote achterstand heeft met zoektochten. Ze vragen zich af of Fiom geschikt is als expertisecentrum. ViZ benadrukt dat ze beslist geen expertisecentrum willen. DNA sluit zich daarbij aan. De vraag is dan wel waar mensen zich toe kunnen wenden met afstammingsvragen. Dit is nu nog een open vraag. Misschien moeten DNA en ViZ hier samen iets over gaan opschrijven.
8. De hoge kosten van therapie worden benadrukt. De moeite om een goede therapeut te vinden ook. <<